

EURÓPAI INTEGRÁCIÓS ALAP

A migrációs statisztika és integrációs politika áttekintése a Cseh Köztársaság esetében

Irina Molodikova azonos címen benyújtott nemzetközi esettanulmányának magyar nyelvű összefoglalója

Melegh Attila

Projekt szervezet neve:	Központi Statisztikai Hivatal Népességtudományi Kutató Intézet
Projekt címe:	A bevándorlási és integrációs statisztikai rendszer fejlesztése

Azonosító szám: EIA/2007/3.2.3.1.

Tartalomjegyzék

A munka a magyarországi projekt keretében készült 2009 októberében:	7
A Cseh Köztársaság és Magyarországi migrációs és integrációs politikai folyamatainak közös és különböző pontjai.....	7
1. Statisztika, információ és az adatbázisok fejlődése	7
1.1. Alapvető adatforrások és a felelős intézmények	8
1.2. Adatok rendelkezésre állása.....	9
1.2.1. Alapvető demográfiai adatok a bevándorlásról és a bevándorlók ellenőrzéséről	9
1.2.1.a. Állományi adatok és általános demográfiai jellemzők	9
1.2.1.b. Migrációs áramlás és a migránsok jellemzői a migráció időpillanatában.....	10
1.2.1.c. A bevándorlók jogi státusza és az engedélyek megszerzésének folyamata	10
1.2.1.d. Állampolgárság	10
1.2.1.e. Menedékkérők és menekültek	10
1.2.1.f. Irreguláris migráció	11
1.3. Az integráció mérése, diszkrimináció és sokszínűség	11
1.3.1.a. Foglalkoztatás	11
1.3.1.b. Jövedelmek, transferek és társadalmi juttatások.....	12
1.3.1.c. Egészség és az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés.....	12
1.3.1.d. Oktatás	13
1.3.1.e. Család és háztartás	13
1.3.1.f. Politikai aktivitás	13
1.3.1.g. Bűnözés és igazságszolgáltatás	13

1.4. Adatok hozzáférhetősége.....	13
1.5. Következtetések – és javaslatok a statisztikai adatgyűjtésre	14
2. A migrációs folyamatok alakulása: történeti áttekintés	14
2.1. A második világháborúig	15
2.2. 1945 és 1989 között.....	15
2.3. 1989–2009 között	15
2.3.1. Migrációs áramlás	15
2.3.2. Külföldiek állománya	17
2.3.3. Oktatás és migráció	18
2.3.4. Menedékjogot kérők száma	19
2.3.5. Illegális/irreguláris migránsok és vándormunkás rendszer szervezete.....	19
2.4. Válság és foglalkoztatás	20
3. Integrációs politika.....	20
3.1. A fogalom fejlődése	20
3.1.2. 2006 "az integráció fogalmának felülvizsgált változata"	21
3.2. Integrációs indikátorok.....	23
3.2.1. Gazdasági indikátorok	23
3.2.2. Társadalmi indikátorok	23
3.2.3. Jogi és politikai indikátorok	23
3.2.4. Az integráció kulturális indikátorai :	24
3.2.5. Más indikátorok	24
3.3. Integrációs lépések és az integrációs terv megvalósításának akadályai	24
3.4. Következtetések	25

4. A külföldi állampolgárok és a bevándorlókkal szembeni attitűdök a cseh többségi társadalomban.....	26
Javaslatok a Cseh nemzetközi példa alapján:	27
1. Melléklet. Az integrációs kérdéssel foglalkozó szervezetek listája	35
Centre for the Support of the Integration of Foreigners in the Pardubice Region	35
Centre for the Support of the Integration of Foreigners in the Plzeň Region	35
Centre for the Support of the Integration of Foreigners in the Zlín Region	35
Centre for the Support of the Integration of Foreigners in the Moravia-Silesia Region	35
Honlaok válogatott listája külföldi állampolgárokkal kapcsolatban:	36
Praktikus információk: Szervezetek és intézmények listája	38

Bevezetés

A munka a magyarországi projekt keretében készült 2009 októberében:

Projekt címe: A bevándorlási és integrációs statisztikai rendszer fejlesztése

Azonosító szám: EIA/2007/3.2.3.1

A Cseh Köztársaság és Magyarországi migrációs és integrációs politikai folyamatainak közös és különböző pontjai¹

- Csehországban mind pedig Magyarországon jelentősen megnőtt a külföldiek állománya. Csehországban több mint 200 ezerrel 1995-höz képest.
- Mindkét országban a külföldiek főképp a térségből, poszt-szovjet országokból, Vietnámból és Kínából érkeznek.
- Vándormunka rendszer a legfontosabb migrációs folyamat.
- Alacsony termékenység figyelhető meg mindkét országban és ez a vándorlók iránti keresletet megnöveli.
- Csehország, szemben Magyarországgal kialakított egy szisztematikusabb integrációs politikát.

1. Statisztika, információ és az adatbázisok fejlődése

A következő statisztikai források állnak rendelkezésre a harmadik országból érkezett bevándorlók megfigyelésére:

- Hagyományos módon a népszámlálás. A célcsoportnak azonban csak a 60 százalékát fogták meg a legutóbbi, 2001. évi népszámlálásban.

¹ Felhasznált irodalom: Drbohlav, D. (2006): The New Generation of Europeans, demography and Families in Enlarged EU. In: Lutz, W., Richter, R., Wilson, CH. (eds.) London, Earthscan, May. Drbohlav, D. Migration in New EU Member States (with special regard to Poland, the Czech Republic and Hungary). Presentation at workshop: "Visa and Migration in Europe" of Hungarian European Society, 5 December 2009, Budapest, Hungary.

- A népesség regisztrációs rendszer (ISEO), nem publikus adatokat tartalmaz általában, de az adatok egy részét átadják az ottani KSH-nak. Az önkormányzatok papír alapon töltik fel. Az innen szerzett népességszám 200 ezerrel eltér a cseh census adataitól.
- Az idegenrendészet által kiadott regisztrációk információs rendszere. 2004-ben feljavítják. Online kommunikáció a népesség regisztrációs rendszerrel. Illegális migrációról is itt gyűjtik az adatokat.
- Munkaerő-felmérés, kicsi a külföldi minta és így korlátozottan alkalmazható.
- A Munkaügyi szolgálatok információs rendszere
- Az állami szociális támogatás információs rendszere.

1.1. Alapvető adatforrások és a felelős intézmények

Alapjában véve három intézmény kezeli az adatokat a harmadik országból érkezett bevándorlók esetében:

- Cseh Statisztikai Hivatal
- Belügyminisztérium
- Szociális és Munkaügyi Minisztérium

E három felelős adatgazda együttműködésében problémák vannak a kutatáshoz elvégzett interjúk alapján:

- Nem szisztematikus az adatbázis.
- Nagyon rossz a kooperáció a felek között.
- Az állampolgárság képezi az adatbázisok alapját és nem a születési hely.

1. táblázat: Főbb állami intézmények és adatbázisok a külföldiekkel kapcsolatban

Intézmény	Adatbázis	Típus
Cseh Statisztikai Hivatal	Lakás és népesség összeírás	Cenzus
	Születés	Adatösszesítés
	Halálozás	Adatösszesítés
	Házasodás	Adatösszesítés
	Válás	Adatösszesítés
	Migrációs statisztika	Adatösszesítés
	Munkaerő-felmérés	Survey
	EU-SILC	Survey
Belügyminisztérium	népességregiszter (ISEO)	Regiszter (adminisztratív)
	Idegenrendészeti információs rendszer (CIS)	Regiszter (adminisztratív)
	Menekültügyi Információs Rendszer	Regiszter (adminisztratív)
	Illegális belépés és tartózkodás	Adatösszesítés
	Cseh állampolgárságot kapott személyek	Adatösszesítés
	Bűnelkövetés regisztere	Regiszter (adminisztratív)
Szociális és Munkaügyi Minisztérium	Munkaügyi szolgálatok regisztere	Regiszter (adminisztratív)
	Állami szociális támogatások regisztere	Regiszter (adminisztratív)
	Munkaügyi ellenőrzések regisztere	Adatösszesítés
Ipari és Kereskedelmi Minisztérium	Vállalkozási engedélyek	Regiszter (adminisztratív)
Egészségügyi Minisztérium	Kórházban kezelték	Adatösszesítés
	Abortusz	Adatösszesítés
	Külföldiek egészségügyi	Adatösszesítés
Oktatási Minisztérium	Diákok és hallgatók statisztikája	Adatösszesítés
	Szervezett diákok statisztikája	Regiszter (adminisztratív)
Igazságügyi Minisztérium	Eljárás alá vont személyek	Adatösszesítés
	Elítélt személyek	Adatösszesítés

1.2. Adatok rendelkezésre állása

1.2.1. Alapvető demográfiai adatok a bevándorlásról és a bevándorlók ellenőrzéséről

1.2.1.a. Állományi adatok és általános demográfiai jellemzők

- Az állományi adatok az ISEO és a népszámlálásból nyerhetőek.
- A demográfiai adatok a demográfiai évkönyvből nyerhetőek ki.

1.2.1.b. Migrációs áramlás és a migránsok jellemzői a migráció időpillanatában

- Az ISEO adatbázisból nyerhetőek ki a legfontosabb flow adatok és 2008 óta ez az egyetlen adatforrás. Nincsen adat az iskolai végzettségre és a foglalkozásra, foglalkozási státuszra vonatkozóan.

1.2.1.c. A bevándorlók jogi státusza és az engedélyek megszerzésének folyamata

- Az idegenrendészeti rendőrség. CIS adatbázist állítja össze a jogi státuszok alapján. Az EU-s csatlakozás az EU állampolgárok esetében a megfelelő szabályozást tette szükségessé.

1.2.1.d. Állampolgárság

Az állampolgársági szabályozás a jus sanguis elven alapul. Öt éves ott tartózkodás, a cseh nyelv tudása és a büntetlen előélet szükséges. A Belügyminisztérium által előállított adatbázis a következő információkat tartalmazza:

- Név
- Születési hely és idő
- Születési ország
- Korábbi állampolgárság
- Jogi státusz
- Az állampolgárság megszerzésének alapja

A volt szlovák állampolgárok nem kerültek be ebbe az információs rendszerbe.

1.2.1.e Menedékkérők és menekültek

A Belügyminisztérium Menedék és migrációs politikai osztálya foglalkozik ezzel a kérdéssel. Az állampolgárság szerint szervezik a statisztikai adatbázist. Havi jelentéseket adnak ki. A következő adatokat rögzítik:

- Név
- Állampolgárság
- Születési ország
- Nemzetiség, etnikai eredet
- Vallási meggyőződés
- Külföldi nyelvek ismerete
- Politikai párthoz való tartozás
- Iskolai végzettség
- Katonai szolgálat
- Pénzügyi erőforrások

1.2.1.f Irreguláris migráció

Két kategóriában történik az adatgyűjtés:

- Illegális határátlépés
- Illegális tartózkodás

1.3. Az integráció mérése, diszkrimináció és sokszínűség

Meglehetősen korlátozott lehetőségek állnak rendelkezésre a bevándorlók integrációjának és a velük szemben érvényesülő diszkrimináció mérésére. Vagy korlátozottak az adatok vagy nincs mód a bevándorlói csoportok és a többségi társadalom összehasonlítására.

Az egyes integrációs szempontok feltárására a következő adatbázisok alkalmasak:

1.3.1.a. Foglalkoztatás

Munkaügyi Információs Szolgálatok Adatok állnak rendelkezésre a velük kapcsolatba lépőkről. A KÜLFÖLDIEK modul tartalmaz adatokat a harmadik országból érkezett bevándorlókra. A strukturális integráció fontosabb pontjaira adatokat biztosít:

- Állampolgárság és születési ország
- Iskolai végzettség
- Gazdasági tevékenység kimerítő részletezettséggel

Népszámlálás:

- Oktatás, iskolai végzettség
- Foglalkozás
- Gazdasági szektor
- További munkavállalás
- Ingázás

1.3.1.b. Jövedelmek, transferek és társadalmi juttatások

EU-SILC Fontos adatforrás lenne, de Csehország esetében a külföldiek mintasokasága túlságosan kicsi az elemzéshez.

Az állami szociális támogatást igénybevevők információs rendszere.

Az igénybevevők köre:

- Állandó tartózkodásra jogosító engedély
- Hosszú távú tartózkodásra szóló engedély
- Menekültek

Adatok:

- Állampolgárság
- Születési ország, az engedély típusa és időtartama

1.3.1.c. Egészség és az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Általános Egészségbiztosítási Társaság

A külföldiek széles körét magában foglalja (90 napon túl tartózkodók, alkalmazottak). A következő adatokat tartalmazza:

- Név és cím

- Biztosítási jogviszony adatai.

Csak korlátozott értékkel bír ez az adatbázis.

1.3.1.d. Oktatás

Csak sporadikus információkat szolgáltatnak a releváns adatbázisok.

1.3.1.e. Család és háztartás

A census és a munkaerő felmérés szolgáltathat megfelelő adatokat. A család nem képvisel megfigyelési egységet a bevándorlók esetében.

1.3.1.f. Politikai aktivitás

Nincs adatbázis a harmadik országból érkező bevándorlók politikai aktivitására vonatkozóan.

1.3.1.g. Bűnözés és igazságszolgáltatás

A bűnelkövetés statisztikai rendszere (a rendőrség által kerül összeállításra) gyűjt adatokat a bevándorlókra.

- Állampolgárság
- Tartózkodási jogviszony
- Születési ország
- Bűnelkövetés adatai.

1.4. Adatok hozzáférhetősége

Az adatok általában nem publikusak és csak aggregált adatokat tesznek közzé az adatgazdák. Ezen aggregált táblák azonban gyakran alkalmatlanok az integrációs szempontú kutatásra, miután az olyan változók mint az állampolgárság nem állnak rendelkezésre mint osztályozó elv. A Belügyminisztérium súlya is akadályt jelenthet az adatok közzététele szempontjából.

1.5. Következtetések – és javaslatok a statisztikai adatgyűjtésre²

- Az adatbázisok hozzáférhetősége komoly problémákat vet fel.
- Államigazgatási alkalmazottak nem látják a statisztikai információk jelentőségét és így a kérdést nem megfelelően kezelik.
- Probléma az is hogy az adatok jelentős része csak cseh nyelven olvasható.
- Fontos lenne az iskolai végzettségre, a foglalkoztatásra vonatkozó adatok körét kiszélesíteni.
- Szükséges lenne, hogy az adatközlés esetében megjelenjen az önkormányzati szint.
- A Cseh Statisztikai Hivatal külön weboldalt tesz közzé a külföldiekről angol nyelven is. Érdemes ezt a példát követni (<http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/kapitola/uvod>).

2. A migrációs folyamatok alakulása: történeti áttekintés

Bevezetés

A Cseh Köztársaság fontos bevándorlási országgá vált a térségben és ez mindenképpen új fejleménynek tekintendő. A korábbi időszakban az elvándorlás volt rá jellemző. Magyarországhoz hasonlóan 2007-ben csatlakozott a Schengen zónához.

² PROMINSTAT 2009

2.1. A második világháborúig

Fontos felhívni a figyelmet arra, hogy már a harmincas évek közepén rendelkezett Csehország a bevándorlók kiterjedt szabályozásával. Meglepő módon ez nagy mértékben hasonlít a mai szabályozásra.

2.2. 1945 és 1989 között

Főképp politikai okokból ez az időszak jelentős elvándorlással járt a Cseh területek esetében, miközben csak néhány csoport vándorolt be Lengyelországból, Görögországból, Kubából, Angolából és Jugoszláviából. A következő táblázat foglalja össze a migrációs veszteségeket ebben az időszakban.

2. táblázat: Migrációs veszteségek a Cseh területek esetében, 1948–1990

Év	<i>Legális elvándorlók</i>	<i>Illegális elvándorlók</i>	<i>Összesen</i>
1948–1949	3,900	-250,000	-246,100
1950–1960	-2,400	-32,500	-34,900
1961–1970	-47,700	-116,800	-164,500
1971–1980	-7,800	-43,200	-51,100
1981–1990	-13,700	-40,000	-53,700
Összesen	-67,700	-482,500	-550,300

Forrás: Andrlle 1993 Horáková szerint 2000

2.3. 1989–2009 között

2.3.1. Migrációs áramlás

Ebben az időszakban éves átlagban körülbelül 10 000 fő vándorolt be a Cseh területekre az akkori statisztikai rendszer alapján, amely az állandó lakcím változás bejelentésén alapult. A 2001-es statisztikai rendszerváltozás után ez a szám jelentősen megugrott és 2007-ben 104 ezer főt regisztráltak bevándorlóként.

3. táblázat. Nemzetközi vándorlás a Cseh Köztársaságban, 1990–2007

Év	Bevándorlók		Kivándorlók		Migrációs egyenleg	
	Összesen	Szlovákiából	Összesen	Szlovákiába	Összesen	Szlovákiával
1990	12,411	10,073	11,787	7,674	624	2,399
1991	14,096	8,334	11,22	7,324	2,876	1,01
1992	19,072	11,74	7,291	6,823	11,781	4,917
1993	12,9	7,276	7,424	7,232	5,476	44
1994	10,207	4,076	265	56	9,942	4,02
1995	10,54	3,845	541	140	9,999	3,705
1996	10,857	3,45	728	213	10,129	3,237
1997	12,88	3,088	805	260	12,075	2,828
1998	10,729	2,887	1,241	356	9,488	2,531
1999	9,91	3,235	1,136	336	8,774	2,899
2000	7,802	2,826	1,263	413	6,539	2,413
2001	12,918	3,05	21,469	8,671	-8,551	-5,621
2002	44,679	13,326	32,389	14,455	12,29	-1,129
2003	60,015	24,41	34,226	18,316	25,789	6,094
2004	53,453	15,788	34,818	21,152	18,635	-5,364
2005	60,294	10,133	24,065	1,935	36,229	8,198
2006	68,183	6,795	33,463	629	34,72	6,166
2007	104,445	-	20,5	-	83,945	-

Forrás: Internal 2008

Megjegyzés: 2001-től 90 napon túli vízummal rendelkezők is

1999-ig a szlovák állampolgárok képezték a legnagyobb bevándorlói csoportot. A helyüket az ukrán állampolgárok foglalták el. A következő országok képeznek nagyobb súlyt a bevándorlók körében, melyek közül több harmadik ország státusban van: Vietnám, Oroszország, Lengyelország, és Németország (lásd 4. táblázat).

4. táblázat. Nemzetközi vándorlás a Cseh Köztársaságba a legfontosabb állampolgársági kategóriák szerint 2005–2007 (December 31.-i állapot)

Ország	Bevándorlók			Kivándorlók			Migrációs egyenleg		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Ukrajna	23 875	30 150	39 572	11 392	17 157	8 670	12 483	12,993	30,902
Szlovákia	10 107	6 781	13 931	1 946	629	802	8 161	6,152	13,129
Vietnám	4 906	6 433	12 332	1 417	2 350	1 051	3 489	4,083	11,281
Oroszország	3 300	4 675	6 695	1 306	2 461	930	1 994	2,214	5,765
Moldova	1 672	2 377	3 419	781	1 234	964	891	1,143	2,455
Mongólia	911	1 549	3 319	257	474	440	654	1,075	2,879
Lengyelország	1 259	949	2 329	140	96	96	1 119	853	2,233
Németország	1 431	797	1 932	99	63	201	1 332	734	1,731
USA	1 374	1 804	1 738	746	1 262	871	628	542	867
Bulgária	846	830	1 119	454	673	549	392	157	570
Belorusszia	732	782	1 095	306	462	241	426	320	854
Kazahsztán	365	460	986	180	269	139	185	191	847
Kína	833	1 381	961	407	604	276	426	777	685
Románia	442	449	909	178	276	333	264	173	576
Üzbegisztán	155	304	754	66	164	70	89	140	684
Egyesült Királyság	425	269	733	39	22	31	386	247	702
Összesen	58 576	66 125	102 511	21 796	31 388	18 424	36 780	34 737	84 087

Forrás: Zahraniční 2008

1989 után a Cseh Köztársaság már nem bocsát ki nagyobb számban kivándorlókat.

2.3.2. Külföldiek állománya

1993 után a külföldi állampolgárok állománya növekedésnek indult és 1993-ban 77 668 külföldi állampolgár tartózkodott, amely szám jelentőse megemelkedett 2007-re, amikor 394 124 főt regisztráltak (az eszmei időpont mindig december 31. – lásd az 5. táblázatot). 1996 óta megugrott az állandó tartózkodási engedéllyel tartózkodók aránya 23 százalékról 43 százalékra (főképp a családirag szervezett migráció miatt) miközben lecsökkent a hosszú távú tartózkodási engedéllyel rendelkezők aránya (ők képezik leginkább a gazdasági migránsokat)

5. táblázat. Külföldi állampolgárok a tartózkodás jogcíme alapján, 1993–2007

Év	Állandó	Hosszú távú	Hontalan	Menekült- státuszt kapott	Összesen	Népességen belüli részarány
	tartózkodás					
1993	31 072	46 070	526	-	77 668	0,75
1994	32 468	71 230	654	-	104 352	1,01
1995	38 557	120 060	590	-	159 207	1,54
1996	45 837	152 767	548	-	199 152	1,93
1997	56 281	153 516	514	-	210 311	2,04
1998	63 919	155 836	432	-	220 187	2,14
1999	66 754	162 108	-	1 269	230 131	2,23
2000	66 891	134 060	-	1 250	202 201	1,96
2001	69 816	140 978	-	1 275	212 069	2,05
2002	75 249	156 359	-	1 334	232 942	2,27
2003	80 844	159 577	-	1 513	241 934	2,35
2004	99 467	154 827	-	1 623	255 917	2,49
2005	110 598	167 714	-	1 799	280 111	2,71
2006	139 185	182 271	-	1 887	323 343	3,12
2007	158 018	234 069	-	2 037	394 124	3,78
2008						

Forrás: Zpráva 2008

1996 óta a legnagyobb bevándorló csoportok nem változtak: főképp Ukrajna, Szlovákia, Vietnám, Oroszország és Lengyelország állampolgárai vándorolnak be a Cseh Köztársaság területére (lásd a 13. táblázatot). Miközben a szlovák és lengyel állampolgárok száma nem változott, addig Ukrajna, Vietnám és Oroszország állampolgárainak száma a kétszeresére nőtt a kilencvenes évek közepéhez képest.

2006. december 31.-re vetítve az állandó tartózkodási engedély esetében a letelepedés (38%) és a családegyesítés és családalapítás (60%) volt a leggyakoribb hivatkozási alap. A hosszú távú tartózkodási engedélyek esetében a jogcím a foglalkoztatás (70%) és az üzleti tevékenység.

2.3.3. Oktatás és migráció

A harmadik országokból érkezett bevándorlók esetében a munkavállalási engedélyhez megkívánt iskolai végzettség igen nagy arányban alacsony fokú. A bevándorlók egy jelentős részénél ennél magasabb fokú iskolai

végzettséget találunk, ami azt jelenti, hogy egy jelentős százalékban a szakmavesztés állapota figyelhető meg. Ez a különbség különösen éles, ha ezt a csoportot összevetjük az Európai Unió területéről érkezett vándormunkások helyzetével vetjük össze.

2.3.4. Menedékjogot kérők száma

2002 után meglehetősen korlátozó jellegű intézkedéseket hoztak a Cseh Köztársaságban miután 2000-ben a menedékkérők száma elérte a 8 788-as számot

6. táblázat: Menekültügyi eljárás a Cseh Köztársaságban, 1993–2007

Év	Menedékjogot kérők	Megadott menekültstátusz	Év	Menedékjogot kérők	Megadott menekültstátusz
1993	2 207	251	2001	18 094	83
1994	1 187	116	2002	8 481	103
1995	1 417	59	2003	11 396	208
1996	2 211	162	2004	5 459	142
1997	2 109	96	2005	4 021	251
1998	4 086	78	2006	3 016	268
1999	7 220	79	2007	1 878	191
2000	8 788	133			

Forrás: Zpráva 2001, 2002, 2006, 2007, 2008

2.3.5. Illegális/irreguláris migránsok és vándormunkás rendszer szervezete

Az illegális és a legálisfoglalkoztatás terén is, komoly változást jelentett, hogy megjelentek külföldi ügynökségek amelyek a munkaerő kiközvetítésével és kölcsönzésével foglalkoznak.

A munkaerő kiközvetítését és importálását 2009-ben a cseh kormány megpróbálta megszigorítani.

Vállalkozási engedélyek

2008. december 31.-ére vetítve a külföldiek a teljes munkaerőpiac 6,3%-át tették ki, akik közül 78,8% alkalmazottként dolgozik és 23,3% vállalkozóként (általában önfoglalkoztatóként). A külföldi állampolgárok nagyobb arányban válnak vállalkozóvá mint a cseh népesség.

2.4. Válság és foglalkoztatás

A munkaügyi hivataloknál regisztrált külföldiek száma csökkent a 2008 december és 2009 tavasza között. A munkanélküliként regisztrált harmadik országbeliek száma rendkívül alacsony: közel 500 ezer főből mindösszesen körülbelül hatezer fő.

3. Integrációs politika

3.1. A fogalom fejlődése

1999-ben elfogadták a következő dokumentumot: "A bevándorlók integrációjának elvei a Cseh Köztársaság területén" Ebben 15 fő tézist fogalmaztak meg (Drbohlav, Horáková, Janská 2005). Ezt 2000-ben felülvizsgálták és átalakították.

A dokumentum főképp a az egyes közigazgatási és kormányzati szervek kompetenciáit és felelősségi köreit határozták meg. Az állami szerveken túlmenően a koncepcióban jelentős szerepet kaptak a nem állami civil szervezetek is.

E koncepció következtében a Cseh Köztársaság egyes régióiban konzultatív testületeket állítottak fel, amelyek a bevándorlók integrációjával kapcsolatban tevékenykednek. Fő tevékenységi területük:

- Elemzés
- Monitoring

2002 végén azonban ezeket a konzultatív testületeket megszüntették. Jelenleg nincsen olyan törvényi rendelkezés, hogy a régióknak vagy az önkormányzatoknak foglalkozniuk kellene az integráció kérdésével

Az integrációt a következőképpen értelmezik ezekben a dokumentumokban a Cseh Köztársaságban:

- Az integráció egy folyamatot képez, amelynek során a bevándorlók közössége és a helyi társadalom egységes társadalommá válik
- A célcsoport a Cseh Köztársaság területén élő külföldiek képezik, akik 90 napon túl is az ország területén tartózkodnak
- A célcsoportba nem tartoznak bele az EU tagállamok polgárai és a menedékjogot kérők csoportja.

2004 elején a koordináció felelősségét áttették a Belügyminisztérium felelősségi köréből a Szociális és Munkaügyi Minisztérium felelősségi körébe.

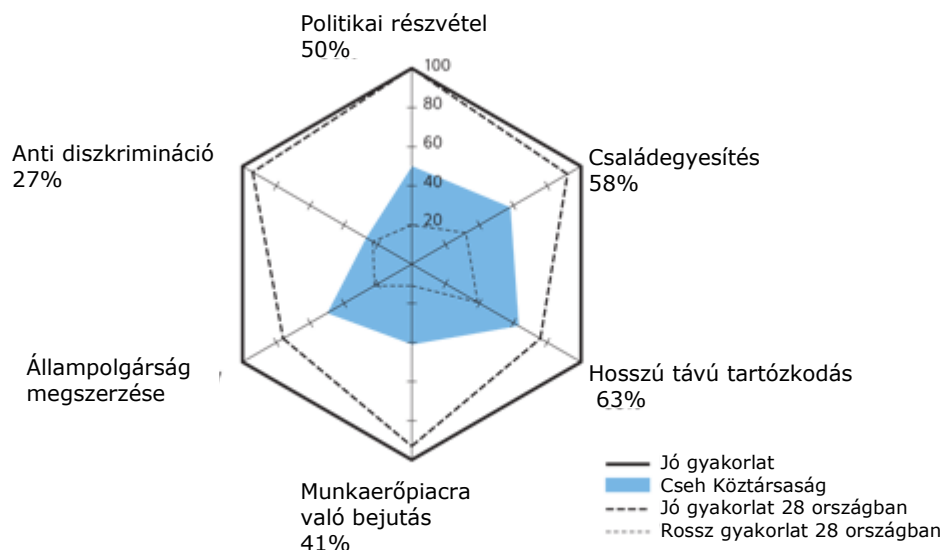
3.1.2. 2006 "az integráció fogalmának felülvizsgált változata"

A felülvizsgált koncepció egy további változtatást is megkívánt. Egyre inkább előtérbe helyezte az egyének erőfeszítéseit, amelyek segítségével előmozdította saját függetlenségét, öfenntartó képességét, és a társadalomba való beilleszkedését. Két típusú intézkedés-csomagot határoztak meg:

- Egyrészt azt próbálják meg ellensúlyozni, hogy a bevándorló nem beszéli a nyelvet és nem rendelkezik kapcsolatokkal a helyi társadalom irányában.
- Másrészt helyi szinten mozgósítani kívánja az érintett társadalmi szervezeteket.

Áttekintve a Cseh Köztársaság integrációs politikáját és intézményrendszerét megállapítható, hogy részben asszimilációs jellegű, részben pedig a szelektív kizárás elvét követi a saját etnikum előtérbe helyezésével.

1. ábra: A Cseh Köztársaság Integrációs Indexe MIPEX³

Forrás: <http://www.integrationindex.eu/integrationindex/2336.html>

Amint az a fenti ábrából is megállapítható a Cseh Köztársaság a következő területeken marad alul más országokkal való összehasonlításban:

- Anti-diszkriminációs törvénykezés és intézkedések
- Egyenlőségi politikák

2009-ben integrációs központokat nyitnak Csehországban, ami jelentős előrelépést jelent a korábbi helyzethez képest. Ezen centrumok tevékenységét értékelték hivatalnokok, kutatók és civil aktivisták az esettanulmányhoz készített interjúkban. Megjegyzendő, hogy a Belügyminisztérium szakértői igen borúlátóan ítélik meg ezen integrációs törekvések jövőjét.

³<http://www.integrationindex.eu/multiattachments/2713.html>,
<http://www.integrationindex.eu/integrationindex/2336.html>

3.2. Integrációs indikátorok

Az integrációs indikátorok mérése tekintetében komoly gondok vannak mind a célcsoport mind pedig a tényleges folyamatok tekintetében.

3.2.1. Gazdasági indikátorok

- A kiemelten kezelt foglalkoztatási ráta mint mérőszám, csak korlátozottan érvényes. A külföldi állampolgárok foglalkoztatottsági rátája 86%, miközben a Cseh népesség esetében ez az arányszám 59% 2006-2007-ben

3.2.2. Társadalmi indikátorok

- A fizetett állami szociális juttatásokból a külföldi állampolgárok 2008-ban mindösszesen 0,1%-ot vettek igénybe. Legelsősorban szlovák állampolgárok folyamodnak támogatásért
- Az iskolázottsági szint nehezen mérhető a teljes külföldi népesség esetében. A fenti táblázat mutatta, hogy milyen szintű iskolázottság tapasztalható a munkavállalási engedélyekkel rendelkezők esetében, ahol szakmavesztés volt megfigyelhető.

3.2.3. Jogi és politikai indikátorok

- Családegyesítés tekintetében Csehország kiemelkedően jól teljesít európai összehasonlításban ugyanis ez a jog feltétel nélkül jár a kérelmezőknek.
- Regionális szinten sem rendelkeznek szavazási joggal a bevándorlók. Csak lokális szinten rendelkeznek ilyen jogokkal, ezek gyakorlása azonban igencsak korlátozott.

- Az állampolgárság megszerzése a Cseh Köztársaságban az egyik legnehezebb folyamat Európában.

3.2.4. Az integráció kulturális indikátorai:

- Sajnálatos módon nincsen adat a bevándorlók és a harmadik országbeli bevándorlók esetében a cseh nyelv ismeretéről.
- A vegyes házasságok száma 1995 óta csekély mértékben nőtt és már elérte a 8%-os szintet. Ezen házasságokban azonban leginkább szlovák állampolgárok esznek részt. (Morávková 2008).

3.2.5. Más indikátorok

- A bűnözési ráta 5,5% 2006-ban a külföldi állampolgárok (túlnyomórészt szlovák állampolgárokról van szó) szemben az országos 3,1%-kal.

3.3. Integrációs lépések és az integrációs terv megvalósításának akadályai

3.3.1. A Cseh nyelv tudása

- Nem alakult még ki egységes metodológia, hogy miképpen lehet a cseh nyelv oktatását megszervezni. Komoly költségek merülnek fel az oktatással kapcsolatban.

3.3.2. Gazdasági önellátás

- A harmadik országbeliek jelentős hátránnyal néznek szembe a munkaerőpiacra való belépés esetében, míg ez a korlát jóval kisebb az EU polgárok esetében
- A cseh intézmények a vállalkozások irányába nyitnak utat a migránsok előtt.

- A külföldi képzettségek elfogadása nehézkes és nem egységes folyamat

3.3.3. A bevándorlók társadalmi orientációja

A társadalmi orientáció érdekében kiadványt szerkesztenek, hogy szisztematikus információval lássák el a bevándorlókat.

3.3.4. A bevándorlók kapcsolatrendszere a többségi társadalommal:

- Azon társadalmi kapcsolatrendszerek, amelyek elősegítenék az integrációt, több ponton sérülnek (jogbiztonság, multikulturális oktatás stb.)

3.4. Következtetések⁴

1. A Cseh Köztársaság területén tartózkodó bevándorlók jogi biztonsága terén megjelenő problémák

- Információhiány;
- Korruptió;
- Idegen nyelv tudásának a hiánya.

2. Társadalmi és gazdasági területen

- Adminisztratív követelések;
- Illegális foglalkoztatás;
- Egészségbiztosítás hiánya.

⁴ Updated Concept 2006; Drbhlav & Medova 2008

3. Oktatás

- Ingyenes előkészítő tanfolyamok;
- Nyelvoktatás hiánya;
- Motiváció hiánya.

4. Kulturális terület

- Nincs támogatás a két érintett közösség kulturális identitásának és tevékenységének összekapcsolására

5. Politikai terület

- Szervezetengedélyeztetés
- A helyi és nemzeti választásokon való részvétel jogosultságának a hiánya
- Finanszírozás hiánya

4. A külföldi állampolgárok és a bevándorlókkal szembeni attitűdök a cseh többségi társadalomban

Csehország, szemben Magyarországgal nyitottabb a bevándorlókkal szemben. A cseh válaszadók hatvan százaléka könnyítene a harmadik országbeli bevándorlók helyzetén abban a tekintetben, hogy állampolgárságot szerezzenek. A "tolerancia szint" mérése alapján Csehországban mérsékelten nő a toleránsok aránya szemben Magyarországgal.

7. táblázat: A más színűnek látottakkal szembeni tolerancia, 1995–2008
(nagyon és viszonylag toleráns %)

Idő	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2003	2005	2007	2008
Tolerancia	42	37	49	49	50	43	52	55	59	57

Forrás: Češi 2008 (Véleménye szerint toleránsak-e az emberek a Cseh Köztársaságban más színűekkel szemben. Nagyon és viszonylag toleráns válasz.)

Az alábbi táblázat megmutatja, hogy milyen eltérések figyelhetők meg egyes bevándorló csoportok esetében:

7. táblázat: Pozitív és negatív attitűdök a Cseh válaszadók körében meghatározott etnikai és nemzetiségi csoportokkal szemben
1991–2001 (%)

Csoport/Időpont	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Szlovákok	58/10	59/9	62/8	65/7	66/5	69/5	70/4	74/4	77/2	71/3	74/3
Lengyelek	35/19	23/25	39/12	37/11	39/8	43/7	48/5	53/5	57/3	52/3	53/4
Németek	46/13	33/16	35/21	35/20	33/22	33/19	39/18	45/13	45/14	41/16	42/16
Zsidók	36/5	35/4	33/7	36/7	34/6	35/5	37/5	43/5	43/5	36/6	34/8
Vietnámiak	-	-	13/39	14/33	9/39	12/41	20/28	24/26	21/29	18/34	18/32
Balkánról	-	-	12/40	10/36	10/33	9/44	12/41	11/44	9/48	11/44	9/45
Volt Szovjetunió	-	-	-	-	11/36	11/44	13/43	10/50	9/55	11/46	12/45
Romák	4/70	4/77	3/77	5/68	5/69	5/69	7/62	12/52	9/55	8/61	8/60

Forrás: O vztahu 2001 (milyen módon értékelné a következő csoportokkal való kapcsolatot nagyon jó, viszonylag jó, nem jó, nem rossz, viszonylag rossz, nagyon rossz)

Összefoglalóan ismételt az látható, hogy a cseh népesség egyrészt asszimiláció párti, másrészt pedig a szelektív kizárás elvét követi amennyiben bizonyos csoportokat egyértelműen távol tartana.

Javaslatok a cseh nemzetközi példa alapján:

- Szemben Magyarországgal és annak állami/közigazgatási szerveivel a Cseh Köztársaságban megindult egy szisztematikus integrációs politika és szervezeti rend kialakítása.
- Magyarország erőfeszítéseit a rövid távú migránsokra építi, szükség van a hosszabb távon itt maradók befogadásának stratégiájára is.
- Csehország az asszimilációs modell irányába mozdul míg Magyarország továbbra is erősíti a szelektív kizárás modelljét.

- Az Integrációs Alapnak kell a koncepció kidolgozását finanszíroznia.
- Létre kellene hozni egy Integrációs Tanácsot mint tanácsadó és konzultatív testületet. Ebben a civil csoportoknak és a migránsok képviselőinek is részt kellene vennie.
- Olyan közigazgatási személyzet kellene, amelyik elkötelezett és képes a migránsok ügyeivel foglalkozni.
- A helyi közigazgatás szintjén is ki kell jelölni egy az integrációért felelős embert.
- Több támogatást kell biztosítani a civil szervezetek számára.
- Nyelvkurzus rendszer kialakítása elengedhetetlen lépés.
- A migránsok nyelvén kiadott tájékoztató füzetek.
- A bevándorlói státuszt megújítók és a kilépők csoportja közötti különbségtétel nincs meg a statisztikában.
- Regionális statisztikák összeállítására volna szükség.
- Civil szervezetek stabil állami támogatása szükséges.
- Egészségügyi ellátás biztosítása szükséges a nem foglalkoztatott harmadik országbeliek számára.

Irodalomjegyzék

Auerhan, J., Turčín, R. (1931): Češi a Slováci za hranicemi [Czechs and Slovaks Abroad]. *Československá vlastivěda*, sv. 5, pp. 497-512.

Baršová, A. (2008): Potírání neoprávněných ekonomických aktivit migrantů v Česku – právní a politický rámec [Combating Migrants' Irregular Economic Activities in Czechia – Legal and Political Framework]. In: D. Drbohlav (ed.): *Nelegální ekonomické aktivity migrantů (Česko v evropském kontextu)* [Migrants' Illegal Economic Activities – Czechia in European Context], Praha: Karolinum, pp. 82-90.

Baršová, A., Barša, P. (2005): *Přistěhovalectví a liberální stát. Imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku* [Immigration and Liberal State. Immigration and Integration Policies in the USA, Western Europe and Czechia]. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav.

Černík, J. (2003): *Politická participace cizinců a otázka menšin v České republice* [Political Participation of Foreigners and the Minority Question in the Czech Republic]. Migraceonline. <<http://www.migraceonline.cz/e-knihovna/?x=1957451>> (5.5.2008)

Černík, J. (2005): *Klientský systém jako quasi-feudalismus v Česku* [Client System as a Quasi-feudalism in Czechia]. Migraceonline. <http://www.migraceonline.cz/studie_f.shtml?x=218348> (14.1.2005)

Češi a tolerance [Czechs and Tolerance]. Praha: Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, 2008.

Drbohlav, D. (2004): *Migration Trends in Selected EU Applicant Countries; Volume II – The Czech Republic, The Times They Are A-Changin*. European Commission Project "Sharing Experience: Migration Trends in Selected Applicant Countries and Lessons Learned from the New Countries of Immigration in the EU and Austria". Vienna: IOM.

Drbohlav, D. (ed.) (2008): *Nelegální ekonomické aktivity migrantů (Česko v evropském kontextu)* [Migrants' Illegal Economic Activities – Czechia in European Context], Praha: Karolinum.

- Drbohlav, D., Černík, J., Dzúrová, D. (2005): Country Report on the Czech Republic. In: IOM: *Dimensions of Integration: Migrant Youth in Central European Countries (European Commission Project)*. Vienna: IOM, pp. 51-99.
- Drbohlav, D., Dzurová, D. (2007): "Where Are They Going?": Immigrant Inclusion in the Czech Republic (A Case Study on Ukrainians, Vietnamese, and Armenians in Prague). *International Migration*, 45 (2), pp. 69-95.
- Drbohlav, D., Ezzeddine-Lukšíková, P. (2004): *Integrace cizinců v ČR; Studie arménské, vietnamské a ukrajinské komunity v Praze a Středočeském kraj. Výzkumná zpráva [Foreigners' Integration in the Czech Republic, a Study of Armenian, Vietnamese and Ukrainian Community in Prague and Central Bohemia. Research Report]*. Praha: IOM.
- Drbohlav, D., Horáková, M., Janská, E. (2005): The Czech Republic. In: J. Niessen, Y. Schibel, C. Thompson (eds.): *Current Immigration Debates in Europe*. A Publication of the European Migration Dialogue. Brussels: Migration Policy Group, pp. 65-99.
- Drbohlav, D., Janská, E. (2009): Illegal Economic and Transit Migration in the Czech Republic: A Study of Individual Migrants' Behaviour. *Europe-Asia Studies*, 61 (1), pp. 141-156.
- Drbohlav, D., Lachmanová, L. (2008a): *Country Reports on National Data Collection Systems and Practices - the Czech Republic*. PROMINSTAT report (unpublished material).
- Drbohlav, D., Lachmanová, L. (2008b): Irregular Economic Activities of Migrants in the Czech Republic. A Delphi Study about Adaptations in a Globalising Economy. In: P. Dostál (ed.): *Evolution of Geographical Systems and Risks Processes in the Global Context*. Praha: Karolinum, P3K Publishers, pp. 129-156.
- Employment and unemployment in the Czechia by LFS - time series. Český statistický úřad, 2008.
<[http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/i/tab_casova_rada_zakladnich_ukazet_elu_vsps/\\$File/czam103108cr.xls](http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/i/tab_casova_rada_zakladnich_ukazet_elu_vsps/$File/czam103108cr.xls)> (10.12.2008)

Employment of foreigners: by area, region and district; 31 December 2007. Český statistický úřad, 2008.
<[http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/0300504165/\\$File/c05t24.pdf](http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/0300504165/$File/c05t24.pdf)>
(4.7.2008)

Foreigners by Category of Residence, Sex and Citizenship as of 31 December 2007. Český statistický úřad, 2008a.
<[http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/DE004674BE/\\$File/c01a03t.pdf](http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/DE004674BE/$File/c01a03t.pdf)>
(24.4.2008)

Foreigners Registered at Labour Offices by CZ-NACE Activity, as of 31 December 2007. Český statistický úřad, 2008b.
<[http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/FC005752D2/\\$File/c05t31.pdf](http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/FC005752D2/$File/c05t31.pdf)>
(12.8.2008)

Foreigners by Region, District, Sex and Type of Residence Permit, as of December 31, 2007. Český statistický úřad, 2008c.
<[http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/AD002C63B1/\\$File/c01a03.pdf](http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/AD002C63B1/$File/c01a03.pdf)>
(7.6.2008)

Foreigners by Region, District and Citizenship, as of December 31, 2007. Český statistický úřad, 2008d.
<[http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/AD002CE5B0/\\$File/c01a05.pdf](http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/AD002CE5B0/$File/c01a05.pdf)>
(7.6.2008)

Foreigners by Sex and Age, as of December 31, 2006. Český statistický úřad, 2008e.
<[http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/B9003197B1/\\$File/c01a65t.pdf](http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/B9003197B1/$File/c01a65t.pdf)>
(5.6.2008)

Foreigners by Citizenship. Český statistický úřad, 2008f.
<[http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/B900334BBE/\\$File/c01r02.pdf](http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/B900334BBE/$File/c01r02.pdf)>
(12.10.2008)

Horáková, M. (2000): Legal and Illegal Labour Migration in the Czech Republic: Background and Current Trends. *ILO International Migration Papers*, No. 32, Geneva: ILO.

Horáková, M. (2004): Vývoj migrační politiky České republiky [Development of Migration Policy of the Czech Republic]. . In: *Člověk v tísní –*

- společnost při ČT, o. p. s.: Za prací do Česka: zákony, statistiky, nelegální migrace, brain drain, mýty, klientský systém, sankce [*Working in Czechia: Laws, Statistics, Illegal Migration, Brain Drain, Myths, Client System, Sanctions*]. Migraceonline, pp. 12-13. <<http://www.migraceonline.cz/doc/brozura.pdf>> (10.10.2008)
- Horáková, M. (2005): *Cizinci na trhu práce v České republice 1994-2004* [Foreigners on the Labour Market of the Czech Republic in 1994-2004].. Praha: VÚPSV.
- Horáková, M.(2006): *Zahraniční pracovní migrace v České republice dva roky po vstupu ČR do EU* [International Labour Migration in the Czech Republic Two Years after the Accession to the EU]. Praha: VÚPSV.
- Horáková, M. (2008): *Mezinárodní pracovní migrace v ČR* [International Labour Migration in the Czech Republic]. Bulletin VÚPSV, No. 20. Praha: VÚPSV.
- Janská, E. (2002): *Adaptace cizinců v České republice. Dizertační práce* [Foreigners' Adaptation in the Czech Republic. Dissertation thesis]. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta.
- Janská, E. (2007): *Adaptace/integrace imigrantů do majoritní společnosti: druhá generace cizinců a jejich rodičů v Česku* [Adaptation/integration of Immigrants to the Majority Society: Second Generation of Foreigners and Their Parents in Czechia]. *Geografie–Sborník ČGS*, 112 (2), pp. 142-160.
- Janská, E., Drbohlav, D. (1999): *Reemigrace Volyňských Čechů* [Re-emigration of the Volhynian Czechs]. *Geografie–Sborník ČGS*, 104 (2), pp. 106-121.
- Janská, E., Drbohlav, D. (2008a): The Czech Republic. In: E. Hönekopp, H. Mattila (eds.): *Permanent or Circular Migration? Policy Choices to Address Demographic Decline and Labour Shortages in Europe*. Budapest: IOM, pp. 35-72.
- Janská, E., Drbohlav, D. (2008b): *Migration Policy in the Czech Republic*

after 1990. Paper presented at the conference "Usseljenička politika u funkciji razvoja Hrvatskoga gospodarstva", Zagreb, 19.-20.6.2008.

Kučera, M. (1994): *Populace České republiky 1918-1991* [Population of the Czech Republic 1918-1991]. *Acta demographica XII*, Praha: Česká demografická společnost, Sociologický ústav AV ČR.

Lachmanová, L. (2006): *Francouzský model integrace imigrantů: jeho výsledky a komparativní hodnocení. Diplomová práce* [French Model of Immigrant Integration: Its Results and Comparative Evaluation. Master thesis]. Praha: Přírodovědecká fakulta, Univerzita Karlova v Praze (unpublished material).

O vztahu k u nás žijícím národnostem [About Relation towards Nationalities Living Here]. Praha: Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, 2001.

Počty obyvatel v obcích [Numbers of Inhabitants in Municipalities]. Ministerstvo vnitra ČR, 2008. <<http://www.mvcr.cz/clanek/pocty-obyvatel-v-obcich.aspx>> (3.5.2008)

Usnesení poslanecké sněmovny o vládním návrhu zákona o pobytu cizinců [Resolution of the Chamber of Deputies on the Governmental Proposal of the Act on Residence of Foreigners]. Senátní tisk 1464. Senát ČR, 2008.
<http://www.senat.cz/zajimavosti/tisky/3vo/tisky/T1464_00.htm> (7.4.2008)

Zpráva o situaci v oblasti migrace na území České republiky za rok 2000 [Report on Migration in the Territory of the Czech Republic in 2000]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2001.

Zpráva o situaci v oblasti migrace na území České republiky za rok 2001 [Report on Migration in the Territory of the Czech Republic in 2001]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2002.

Zpráva o situaci v oblasti migrace na území České republiky za rok 2003 [Report on Migration in the Territory of the Czech Republic in 2003]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2004.

Zpráva o situaci v oblasti migrace na území České republiky za rok 2004
[Report on Migration in the Territory of the Czech Republic in 2004].
Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2005.

Zpráva o situaci v oblasti migrace na území České republiky za rok 2005
[Report on Migration in the Territory of the Czech Republic in 2005].
Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2006.

Zpráva o situaci v oblasti migrace na území České republiky za rok 2006
[Report on Migration in the Territory of the Czech Republic in 2006].
Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2007.

Zpráva o situaci v oblasti migrace na území České republiky za rok 2007
[Report on Migration in the Territory of the Czech Republic in 2007].
Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2008.

Zpráva výboru sociálně-politického k usnesení poslanecké sněmovny o vládním návrhu zákona o ochraně domácího trhu práce [Report of the Senate Socio-Political Committee Concerning the Resolution of the Chamber of Deputies on the Governmental Proposal of the Act on Protection of the Domestic Labour Market]. Senátní tisk 590. Senát ČR, 2008. <http://senat.cz/zajimavosti/tisky/2vo/tisky/T0590_00.htm> (11.4.2008)

1. Melléklet. Az integrációs kérdéssel foglalkozó szervezetek listája

Centre for the Support of the Integration of Foreigners in the Pardubice Region

e-mail: icpardubice@suz.cz

Centre for the Support of the Integration of Foreigners in the Plzeň Region

e-mail: icplzen@suz.cz

Centre for the Support of the Integration of Foreigners in the Zlín Region

e-mail: iczlin@suz.cz

Centre for the Support of the Integration of Foreigners in the Moravia-Silesia Region

e-mail: icostrava@suz.cz

The Foreign Nationals Integration Support Centre project, co-financed from the European Integration Fund, aims to create opportunities for long-term and strategic support of integration of foreign nationals. As of 01/07/2009, four regional centres based in Ostrava, Pardubice, Plzeň and Zlín launched their activities.

Más civil szervezetek

- [Berkat](#)
- [Charitas Czech Republic](#) / Charita Česká republika
- [Centre for Integration of Foreigners](#) / Centrum pro integraci cizinců (CIC)
- [Centre for Questions of Migration](#) / Centrum pro otázky migrace (COM)
- [Centre of Leisure Time Prague 9](#) / Centrum volného času Praha 9
- [Club Hanoi](#) / Klub Hanoi
- [Counselling Centre for Citizenship, Civic and Human Rights](#) / Poradna pro občanství, občanská a lidská práva
- [Counselling Centre for Refugees](#) / Poradna pro uprchlíky (PPU)

- [Consortium of Non-governmental Organisations Working with Migrants](#) / Konzorcium nevládních organizací pracujících s migranty
- [Czech Helsinki Committee](#) / Český helsinský výbor
- [European Contact Group](#) / Evropská kontaktní skupina (EKS)
- [European Council on Refugees and Exiles \(ECRE\)](#)
- [European City](#)
- [InternetPoradna.cz](#)
- [IOM \(International Organization for Migration\)](#)
- [La Strada](#)
- [Meta o.s. – Association for Opportunities for Young Migrants](#) / Meta o.s. – Sdružení pro příležitosti mladých migrantů
- [Migraceonline.cz](#)
- [Multiculture Centre Prague](#) / Multikulturní centrum Praha
- [Multiculture Centre Ceske Budejovice](#) / Multikulturní centrum České Budějovice

Honlapok válogatott listája külföldi állampolgárokkal kacsolatban:

Správa uprchlických zařízení MV

<http://www.suz.cz>

Ministerstvo vnitra ČR

<http://www.mvcr.cz>

MV ČR, azyl a migrace

<http://www.mvcr.cz/o-nas-azyl-a-migrace.aspx>

MV ČR, Projekt dobrovolných návratů

<http://www.mvcr.cz/clanek/projekt-dobrovolnych-navratu.aspx>

Obecně o cizinecké problematice:

<http://www.cizinci.cz>

<http://www.migraceonline.cz/>

Portál veřejné správy České republiky – sekce „Cizinec“:

<http://portal.gov.cz/wps/portal/ s.155/696/ s.155/9708?ks=882>

Statistická data o cizincích:

<http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/kapitola/uvod>

Zkoušky z ČJ k udělení trvalého pobytu:

http://cestina-pro-cizince.cz/index.php?hl=cs_CZ

Portál Ministerstva práce a sociálních věcí – Zahraniční zaměstnanost:

http://portal.mpsv.cz/sz/zahr_zam

Integrace cizinců na stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí:

<http://www.mpsv.cz/cs/1278>

<http://www.p-p-i.cz/index.php?c=34>

V MV ČR, azyl a migrace

<http://www.mvcr.cz/o-nas-azyl-a-migrace.aspx>

MV ČR, Projekt dobrovolných návratů

<http://www.mvcr.cz/clanek/projekt-dobrovolnych-navratu.aspx>

Obecně o cizinecké problematice:

<http://www.cizinci.cz>

<http://www.migraceonline.cz/>

Portál veřejné správy České republiky – sekce „Cizinec“:

http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/696/_s.155/9708?ks=882

Statistická data o cizincích:

<http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/kapitola/uvod>

Zkoušky z ČJ k udělení trvalého pobytu:

http://cestina-pro-cizince.cz/index.php?hl=cs_CZ

Portál Ministerstva práce a sociálních věcí – Zahraniční zaměstnanost:

http://portal.mpsv.cz/sz/zahr_zam

Integrace cizinců na stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí:

<http://www.mpsv.cz/cs/1278>

Praktikus információk: Szervezetek és intézmények listája

- [OBERIG o.s.](#)
- [Organisation for Aid to Refugees](#) / Organizace pro pomoc uprchlíků (OPU)
- [People in Need](#) / Člověk v tísni
- [Sdružení občanů zabývajících se emigranty \(SOZE\)](#)
- [Sofia](#)
- [United Nations High Commissioner for Refugees \(UNHCR\)](#) / Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky

- [Administration of Refugee Facilities \(Ministry of Internal Affairs of CR\)](#) / Správa uprchlických zařízení (Ministerstvo vnitra ČR)
- [Aliens in the Czech Republic \(Ministry of Labour and Social Affairs of CR\)](#) / Cizinci v České republice (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR)
- [Czech for Foreigners \(Ministry of Education, Youth and Sport of CR in cooperation with the Research Institute of Education in Prague\)](#) / Čeština pro cizince (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR ve spolupráci s Výzkumným ústavem pedagogickým v Praze)
- [Employment](#) / Zaměstnanost
- [Foreigners and Border Police Service \(Ministry of Internal Affairs of CR\)](#) / Služba cizinecké a pohraniční policie (Ministerstvo vnitra ČR)
- [Health insurance of Foreigners \(Insurance Company VZP, a.s.\)](#) / Zdravotní pojištění cizinců (Pojišťovna VZP, a.s.)
- [Help in Material Shortage](#) / Pomoc v hmotné nouzi

- [Home in the Czech Republic](#) / Doma v České republice
- [International Agreements about Social Security \(Czech Social Security Administration\)](#) / Mezinárodní smlouvy o sociálním zabezpečení (Česká správa sociálního zabezpečení)
- [International Agreements about Social Security \(Ministry of Labour and Social Affairs of CR\)](#) / Mezinárodní smlouvy o sociálním zabezpečení (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR)
- [Issuance of a Driving Licence or an International Driving Licence on the basis of a Driving Licence issued by a Foreign State \(Ministry of Transport of CR\)](#) / Vydání řidičského průkazu na základě řidičského průkazu vydaného cizím státem (Ministerstvo dopravy ČR)
- [Jobs for Foreigners](#) / Práce pro cizince
- [Legal Migration – Open Chance](#) / Legální migrace – otevřená šance
- [Ministry of Internal Affairs of CR – Advices and Services](#) / Ministerstvo vnitra ČR – Rady a služby
- [Ministry of Internal Affairs of CR – Asylum and Migration](#) / Ministerstvo vnitra ČR – Azyl a migrace
- [Ministry of Internal Affairs of CR – State citizenship](#) / Ministerstvo vnitra ČR – Udělení státního občanství ČR
- [Regional Office of Foreigners and Border Police Prague \(Prague City Hall\)](#) / Oblastní ředitelství cizinecké a pohraniční policie Praha (Magistrát hlavního města Prahy)
- [Social Care Allowances for Persons with Health Handicap](#) / Dávky sociální péče pro osoby se zdravotním postižením
- [Social Services](#) / Sociální služby
- [State Social Support](#) / Státní sociální podpora
- [Validation of Education \(Ministry of Education, Youth and Sport of CR\)](#) / Uznávání vzdělání (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR)

Charles University Czech Republic:

Dušan Drbohlav, Lenka Lachmanová – Medová (2008), IDEA – Country Report – the Czech Republic, Prague
<http://www.idea6fp.uw.edu.pl/?strona=4>

Dušan Drbohlav, Lenka Lachmanová-Medová, (2009), PROMINSTAT Country Report Czech Republic April 2009, Charles University in Prague,
<http://www.idea6fp.uw.edu.pl/?strona=4>

Research Labour Institut RILSA

‘CATCH AS CATCH CAN Peer COUNTRY’ Comments PAPER – Czech Republic”:
“Renewed procedures for employing migrant workers with the emphasis on favouring highly-skilled labour” A paper submitted by GHK in consortium with CERGE-EI and Milada Horáková, Tallin, Estonia, 11-12 June 2009

Bulletins of Research Labour Institut RILSA: International Labour Migration in the CR No 22, RILSA, Prague, 2009.

Ministry of Labour and Social Affairs:

Jašová, E: Monitoring Report on the Development of Selected Indicators of the Labour Market in the Czech Republic. MoLSA 2009, unpublished report.

Statistical information of Czech Statistic Committee (CZSO):

Statistical Yearbook of Labour Market in the CR 2008, MoLSA, 2009. Foreigners in the Czech Republic 2008, CZSO, Prague, p. 113, ISBN 978-80-250-1836-1.

Labour Market in the Czech Republic, Czech Statistical Office, Prague, 2008. cod: 3103.

Labour Force Sample Survey 4. Q. 2008: Employment and Unemployment in the CR According to Labour Force Sample Survey 4. Q. 2008, Czech Statistical Office, Prague, 2009.

Internet resource of Czech Statistic Committee (CZSO)

Internet: <http://czso.cz>, 18 May 2009, The Czech Economy Development in 2008, Code: 1120-08; Language version: eng.

Internet: <http://www.czso.cz>, 16 May 2009, Employment and Unemployment in the CR According to the LFSS, CZSO Analysis.

Internet: <http://www.czso.cz>, 16 May 2009, Employment and Unemployment in the CR according to the LFSS, 4Q 2008.

Migration Integration Policy Indexes: Europ Integration Policy at your Fingers. Strategic Thinking on Inequality and Mobility. British Council.

Czech Republic Integration index MIPEx:

<http://www.integrationindex.eu/integrationindex/2336.html>

Internet resource of Ministry of Interior:

<http://www.mvcr.cz/mvcren/article/migration.aspx>

Internet resource of different NGOs: see Appendix 5.

UPDATED CONCEPT OF IMMIGRANT INTEGRATION, Prague, 2006.

A meginterjúvolt személyek listája:

1. Charles University: Dr. Dusan Drbohlav – dusan.drbohlav@gmail.com and Dr. Lenka Medova – medlenka@yahoo.com;
2. Helsinki Committee – Stefanikova 21: Dr. Selma Muhic Dizdarevic (selma.muhic@gmail.com), director of Helsinki Committee branch;
3. Multicultural Integration Centre, Prague: Mrs. Marie Jelínková – migrace@mkc.cz;
4. Ministry of Interior (MVCR) , Unit for Policy and Analysis- Integration of Foreigners, department of Asylum and Migration policy, OAMP - Mr. Jan Kepka – kepka@mvcr.cz ;
5. UNHCR – Project Manager Marta Miklusakova (miklusak@unhcr.org);
6. Vietnamese integration center (Hanoi club): Eva Pechova & Nguyen Thi Minh Trang (epechova@klubhanoi.cz);
7. Ministry of Labour and Social Affairs, Research for Labour and Social Affairs (Palackého nám., 4): Dr. Pavel Bares – researcher (pavel.bares@vupsv.cz) and Dr. Milada Horakova (Milada.Horakova@vupsv.cz)